

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. XVI.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

dum Canones, posse aliquem seruum, & simul legitimè natum, eodem tempore appellari.

DE VARIO ILLEGITIMORUM FILIORUM GENERE.

- 1 *Illegitimi olim ex non Rom. ciuibus orti.*
- 2 *Illegitimi in genere qui dicantur.*
- 3 *Varia nomina illegitimorum filiorum.*
- 4 *Spuriy in genere, & in specie.*
- 5 *Spuriy ex damnato coitu.*
- 6 *Congressus meretricius impunitus, & quare.*
- 7 *Vulgo concepti qui sint.*
- 8 *Qui dicantur variy, Manz.eres, num. 9. Incestuosi, num. 10. Nefariy, num. 11. Adulterini, num. 12. Sacrilegi, num. 13.*
- 14 *Nati ex sacratis patribus, quo nomine in Iure vocentur.*
- 15 *Cleric. castitati quomodo sit astric. quid de Mon.*
- 16 *Ex omnibus Spuriys, qui turpiores alijs.*

C A P. XVI.

Dicamus

Dicamus nunc, quod est nostri instituti proprium, de filijs illegitimis, vt quàm multiplices sint, & quid à naturalibus differant, rectius intelligamus. Ac de eorum quidem origine, & diuersis in hac re gentium moribus sufficiant ea quæ aliàs diximus. Nunc sciendum est, quòd cùm ex varijs coniunctionibus, quæ olim inter homines erant, quasdam lex Romanorum approbasset, vnde legitimi filij, orti & appellati sunt, quasdam nec recepisset nec damnaasset, vnde naturales prodire, quasdam etiam eo est odio prosecuta, vt quod inde prouenisset nec filiorum nomine dignum censuerit, sed omnem eam prolem illegitimam appellauit, vt ex nomine ipso quisque intelligeret, contra legum præscripta, talem omninò coitum extitisse.

2 Duo autem principaliter illegitimorum filiorum genera Iure nostro tradita leguntur. Alterum eorum, qui patrem matremue alienigenas habuissent, id est, non ciues Romanos, nam cùm inter externos, & ciues Romanos iustum connubij ius non esset, si qui inde nascebantur liberi, sub potestate patris non erant, sed illegitimi censebantur, vt suprà latius ostendimus, & quo in numero, & pleriq³ a cap. 3.
nati

nati ex seruis comprehendi possunt. Alterum illorum genus est, qui de Romanis quidem ciuibus nati erant, parentes tamen eorum secundum legum præcepta non coierant, de quibus in præsentī agendum est. Id autem varijs de causis poterat contingere, seu quia cum ea muliere iuncti essent, cum qua non licebat, seu quia citra matrimonij consensum, seu quia ijs non seruatis quæ necessaria erant, seu alijs atque alijs modis, qui infiniti sunt, ^a

² & partim etiam à nobis relati. ^b Generaliter ergo constituendum erit, vbicunq; patrum coniunctio, aut vxoria, aut concubinaria nō fuit, illegitimos semper filios oriri, quocunque dein alio modo fuerint concepti. Et hæc ipsa copulatio, quæ tales illegitimè natos edit, lato nomine fornicatio dici Iure nostro videtur, ^c sicuti & ipsi latè illegitimi appellantur. Veruntamen quoniam hic concubitus, vnde tales illegitimi procreantur, varij esse possunt, propterea & variæ illegitimorum species in Iure traduntur, prout multiplices illecebræ eæ esse solent, quæ parentes ad eam illicitam coniunctionem ineundam deducere potuerūt. Sunt enim Spu-

³ rij, Vulgo concepti, Varij, Manzeres, Incestuosi, Nefarij, Adulterini, Sacrilegi, Nothi, Hybridæ, & Bastardi, omnes inter illegiti-

^a Gl. §. illud, in fin. Inst. de nupt.
^b cap. 6. & sequen.

^c c. lex. 36. q. 1.

legitimos enumerari. Spuriij nomen in genere & specie accipi potest. In genere omnes in vniuersum comprehendit, quicunq; non iuste nati sunt, nihilq; ab illegitimi significatione differt, cum ad eos omnes pertineat, qui ex illicito quocunq; congressu suscepti fuere, latissimeq; hoc modo sumitur. *a* Hinc dixit Decius, rescriptum id surreptitium non videri, in quo narrasset quis tantum, se Spuriu esse, cum ex incestu natus esset, ed quod nomen id generis haberetur, quo omnes illegitimorum species comprehenderetur. *b* Vbi ergo quis nec ex vxore, nec ex legitima concubina natus fuerit, sed ex alia quacunque quamuis proximè ad concubinæ speciem accederet, is spurius & illegitimus rectè dicetur. *c* In specie verò Spuriij illi vocantur, qui ex mulieribus, ad quas publicè omnibus aditus pateat, fuerint procreati, illi enim ex diuerso semine orti, patrem non habent certum, vnde prouenerint, sed quasi ex hominum colluione geniti, idcirco Spuriij dicti sunt, *παρὰ τὸ σποράδην*, id est, quod sparsim concepti sint, vt Iustinianus ait. *d* Scendum autem est, ex his Spurijs, alios quidem dici ex damnato coitu, alios ex non damnatis nuptijs ortos. *e* Damnatus concubitus ille est, cui certa poena à Iure con-

G

stituta

a Bart. l. si. de his qui. vt in di. Caccial. l. si qua. C. ad offic. col. 1. 2.

b Dec. conf. 338. nu. 7. ver. ultimo respond. Iaf. cōf. 11. in 3. nu. 4.

c Old. conf. 196. Bal. 206. in 3. Alex. 14. in 5. r. colum. in fin. Abb. c. tanta, nu. 13.

d §. si aduersus. Instit. de nupt.

e Gloss. Barr. Bald. Salyc. & omnes, in l. pen. C. ad offic. Alex. 174. in 5. Dec. conf. fil. 311.

stituta fuit, veluti adulterio, incestu, flu-

⁶ pro, *a* aut etiam aliam extraordinem, ob quam tamen talis congressus iure possit accusari. *b* Spurijs verò ex non damnato coitu ij sunt, qui ex tali cōiunctione prodierunt, quam lex non quidem probauit, sed tamen nulla voluit pœna vindicare, sed quasi per dissimulationem neglexit, qualis est concubitus cum meretrice, *c* ancilla, aut alia vili, humilisque muliere, *d* quarum consuetudo, cum legitima non sit, non tamen alia pœna coërcetur, quòd nimiam earum mulierum obscuritatem, indignitatemq; lex ita contempnit, vt nec dignam putarit, in quam vlatenus animaduerneret. *e* Fortè etiam vt ita in his conniundo, alijs longè grauioribus libidinum periculis obuiam iret, quibus irretiri humanæ naturæ imbecillitas facillè potuisset, *f* hincq; sit, vt spuriorum nomine quandoq; etiam naturales veniant, quia & eorum conceptio lege non punitur, quamuis diuersa quidem de causa, *g* quam differentiam Spuriorum ex damnato, vel impunito congressu susceptorum, necessarium putauimus hîc declarare, tum ob successiones, tum ob alia multa, quæ infrâ tractanda erunt, *h* in quibus animaduertemus plurimùm hos ab illis spurijis differre.

Vulgo

a §. item lex Julia. Inft. de pu. iud. Dec. consil. 306. Sozin. conf. 143. col. pen. cum subscrip. Bal. ibi.

b Aret. §. no. uis. Inft. ad Orfic. num. 8. Cagnol. l. pe. C. eod. nu. 13.

c l. si ea. C. de adul. Barto. l. si. de his qui. vt ind.

d l. quæ adulterium. C. de adul.

e Soz. l. galus. §. quid si is. col. fin. de lib. & post.

& consil. 143. & Bart. l. si vxor. in fin. princ. de adult. & est

text. d. l. quæ adulterium.

f Doct. c. inter opera. de sponfal.

g Cranet. cō. fil. 133. num. 5.

h cap. 40. 43.

- 7 Vulgo concepti qui sint, & ex nomine ipso patet, & à Modestino declaratum est, a nempe qui patrem ostendere non possunt, quia certum nullum habent, vel qui possunt quidem, sed eum habent, què habere non licet, qui & spurij appellantur. Ex quo cognoscimus, vulgo quæsitum nomen cum spurio convenire, cum omnes ex quocunq; reprobato congressu geniti, vulgo concepti possint appellari, tametsi mater eorum non palàm quæstum fecisset, lex enim æquè vulgo quæsitos eos vocat, qui re vera incertum patrem habuere, ac illos qui eum habent, quem habere iure non licet. Varij nomen pro illegitimo, apud Iuriconsultos nostros, me quidem legisse non memini, alij tamen authores in hoc sensu utuntur, eò quòd ex vario semine in lucem emissi sunt, quemadmodum Heliogabalum ob id varium dictum fuisse accepimus, quòd
- 9 ex meretrice cōceptus esset, ut tradit Lampridius. Manzer etiam Iuriconsultis nostris in usu non est, sed tantum à Pontificibus usurpatum, b hodièque in rescriptis, privilegijs, & Curia Romana satis quidem celebre. Hebræum ipsum vocabulum est, proprièque eum significare, qui de scorto natus est, sacra pagina interpretatur, c Incestuosi ab inter-
- 10

a l. vulgo, de sta. hom.

b c. nisi cum. s. personæ, de renunciat.

c Deut. c. 23.

- pretibus nostris dicuntur, qui ex incestu
nati sunt. Incestus autem est consanguini-
^a c. lex. 36. q. ¹ neorum vel affinium abusus, *a* hinc in-
 cestuosi, qui ex cōiunctis transuersalibus
¹¹ vel affinibus suscepti fuere. *b* Nefarij au-
^b Gloss. Rub. tem ij sunt, qui ex linea ascendētiū aut
 C. de inc. nu- descendētiū proficiscuntur, vt Accur-
 pii. sius voluit. *c* Ego tamen vereor, ne sub-
^c Gl. in d. Ru- tilior hęc sit differentia, quā vt semper
 bri. subsistere possit, cū videā hęc nomina sæ-
 pē cōfundi, & nefarias ac incestas nuptias
^d §. ergo. In- pro eadem re accipi. *d* Vnde & nefarij ac
 sti. de nupt. 1 incestuosi filij promiscuē assumi poterūt,
 si. de rit. nap. pro ijs, qui intra gradus quoscunq; pro-
 hibitos concepti fuere. Adulterini ij pro-
 priē tantū dicendi essent, qui ex adulte-
¹² rio sunt profecti, quōd adulterium solū
 in nuptam committitur, vt nomen ipsum
^e l. inter. §. i. demonstrat. *e* Quoniam tamen lex lu-
 de adulter. lia stuprum & adulterium *συμμιγξίς* &
^f l. inter stu- indifferenter appellat, *f* propterea & de
 prum, de ver. filijs inde natis, idē quoq; fortē dici pote-
 sign. & d. l. in- rit. Sacrilegi ij vocandi viderentur, quo-
 ter. §. i. rum vel pater, vel mater dum eos conce-
¹³ pit, sacris erant initiati: nam cū sacrile-
^g Bald. l. 3. C. gium latē dicatur, rei sacre violatio, *g* no-
 de furtis. tum est eos omnes, qui se diuino cultui
 dediderunt, ita continentie castitatisq; ser-
 uandæ iam esse astrictos, vt qui post id, li-
 bidinib. quādoq; obtemperarit, is statim,
 ab offi-

ab officio recessisse, & susceptos sacros ordines inquinasse videatur, *a* prout Abb. etiam quandoq; significauit. *b* Alij tamen incestum eum esse dicunt. *c* Alij adulterium malunt. *d* Quidam spurios potius huiusmodi filios dici censuerunt, *e* ita vt ex Doctorum sententijs hoc satis incertum videatur. Verius tamen ego existimo, eos qui ex sacro clerico, & soluta muliere nascuntur, simpliciter spurios dici, quoniam & inter eos simplex fornicatio dicitur intercessisse, *f* qui verò ex sacerdote & nupta muliere, illos adulterinos esse. *g* At qui ex coniunctis, incestuosos appellari, vt ita exemplo laicorū, in his quoq; hæc crimina notentur, *h* paucis exceptis casibus, qui à Doctoribus relati sunt. *i* Vbi verò ex muliere religionem profitente, & Deo sacrata, aut ex Monacho iam Monasteriū ingresso, quis conceptus esset, tunc nihil dubito sacrilegū hunc partum esse. *k* Ratioq; differentia inter Clericum in sacris, & Monachum ea est, quòd Clericus nunquam expressè perpetuam castitatem vouit, nec ad id voto vllò solenni vnquam se obligauit, quāuis continentia vti ex præcepto ecclesiæ teneatur, vt Doct. tradunt. *l* Monachus

G 3

verò

Imo. in Clemen. ad nostrum. de hære. Caccial. l. si qua. C. ad Offic. colum. 6.

a c. nullum. c. de his. 28. dist. ca. Maximian. 81. dist. b Abb. c. vt clericorum. nu. 6. de vit. & hon. cler. c Gl. Bar. Bal. l. 2. in fi. C. de episc. & cler. d Gl. c. per verab. qui fil. legit. ver. adulterinis. & ibi Abb. nu. 32. e Bal. l. si q; incesti. C. de inc. nupt. f c. quia circa, de biga. Fed. conf. 167. Car. Cle. ad nostrum, circa fin. de hære. g c. presbyter. 23. dist. h Gl. 1. c. lator. 2. q. 7. i Dec. ca. at si clerici, de iudi. in prin. nu. me. 48. 49. Fe. li. nu. 31. k c. impudicas, c. virgin. 27. q. 1.

l Paul. Card.

verò nō aliter religionē potuit profiteri,
nisi tribus rebus (quæ vulgò substantia-
lia religionis dicuntur) proprio se voto
omninò addixerit, scilicet, rerū propria-
rum abdicationi, castitati & obedientiæ.

a c. cūm ad
Monasteriū.
vbi Abb. de
fia. mon.

b Dec. d. c. at
si clerici. nu.
49. & Paul.

Gril. in tract.
de poen. om-
nis. coi. c. vlt.
Imol. d. Cle-
men. ad no-
strum.

c Dec. consil.
338. & 579. nu.
5.

d Gl. c. virgi-
nib. 27. q. 1.
Abb. c. mona-
ster. de vit. &
honest. cleri.

e Not. Felin.
d. c. at si cleri-
ci. col. pen. &
fin.

a Vnde si quid ab altero eorum aduersus
hæc committatur, multò id grauius cri-
men in Monacho quàm Clerico notatur,
b hæc ipse ex religiosiis viris concepta
proles, ceteris omnibus odiosior multò
& detestabilior iudicatur. c Quin illi qui
tam atrox libidinis genus perpetrare ausi
sunt, illo solo complexu, triplici se maxi-
mo scelere polluisse dicuntur, adulterio,
incestu, sacrilegio. d Quo fiet, vt vnum-
quodq; ex his nominibus, filiis inde natis
rectè conueniat. Vnde & quandoque sa-
crilegi, aliquando adulterini, aut nefarii,
aut incestuosi à Canone appellantur. e

QVI SINT NOTHI, BA-
stardi, & de alijs illegitimè
natis.

- 1 *Nothus, vocabulo latino caret.*
- 2 *Nothi in Iure nostro qui, & Alciat. opi.
reiecta.*
- 3 *De verbis Græcis Nonell. Constit.*
- 4 *Holoandri error.*
- 5 *Nothi apud Græcos qui.*
- 6 *Hybrida qui dicantur.*

7 Qui

- 7 *Qui bastardi.*
 8 *Matrimonium ad Thalac, & ad Mor-
 ganicam.*
 9 *De varijs nominibus illegitimorū apud
 Græcos.*
 10 *Pœne illicitarum nuptiarum.*
 11 *Diuersæ illegitimorum conditiones.*

CAP. XVII.

DE Nothis maius quoq; du-
 biū est, quinam hi propriè
 sint, varietq; de his proditū
 reperimus. Io. And. eos ef-
 se dixit, qui ex adulterio
 nati sunt. *a* Isidorus, *b* illos qui ex matre
 ignobili, patre verò illustri. Hostiensis, *c*
 hos qui ex incestu, quasi ex nota, id est af-
 fine & cōsanguinea. Alciatus, *d* eos qui ex
 ancillis aut meretricibus, quæ propè ad
 concubinarum similitudinem accedunt.
 Ripa, *e* illos qui sunt vulgò expositi, qui
 vt plurimū parentum notitiam non ha-
 bent, vt sit *κῆλα ἀντίπαρ* dictum. Non-
 nulli, omnes qui ex quolibet dānato coi-
 tu, quasi ex nota & infamia orti. Alij alia,
 & lōgè diuersa tradidēre. Ego Nothi ver-
 bum (quod & oēs vel tantūm literis tincti
 norunt præter Isidorū, & eius farina cæ-
 teros) Græcam dictionem esse scio, quæ

a Gl. c. nisi. §.
 personæ, de
 re nunc.
b Lib. ety-
 mol. ii.
c In sum. de
 consang.
d Paterg. 4.
e 5.
e 1. ex facto.
 §. si quis roga-
 tus, ad Tre-
 bell. nu. 5.